

**Beredskabsplan til forebyggelse, opsporing og håndtering af
sager med vold og seksuelle overgreb mod børn og unge**

FREDERICIA
K O M M U N E

Indhold

Vigtige oplysninger og kontakter.....	1
Indledning.....	2
Målgruppe og definitioner	2
Mulige tegn og reaktioner på vold og seksuelle overgreb	6
Tegn/reaktioner på vold.....	6
Tegn/reaktioner på seksuelle overgreb.....	7
Børn og unge med handicap.....	12
Underretningspligt.....	12
Almindelig underretningspligt.....	12
Skærpet underretningspligt.....	13
Hvad skal en underretning indeholde?	13
Hvornår skal forældrene inddrages ved underretning om vold eller seksuelle overgreb?.....	14
Handleveje i forhold til hvem mistanken retter sig mod.....	14
Må man tale med barnet?	18
Hvad sker der når en underretning er sendt til Familie og Børnesundhed?	19
Børnehus i Region Syddanmark.....	20
Anmeldelse til Politiet	21
Samarbejde mellem kommunen og Statsforvaltningen.....	21
Implementering af beredskabet.....	22

Vigtige oplysninger og kontakter

Familie og Børnesundhed – modtagelsen: 7210 7474

Modtagelsen har telefontid:

Mandag – onsdag kl. 08.00-15.00

Torsdag kl. 08.00-17.00

Fredag kl. 08.00-14.00

Udenfor åbningstid kontaktes Politiet som vil kontakte Rådighedsvagten, som vil kontakte dig.

Modtagelsen kan kontaktes for sparring, råd og vejledning i forhold til tvivl.

Link til underretningsskema for borgere: <http://www.fredericia.dk/Borger/Sider/default.aspx>

UNDERRETNINGSSKEMA FOR FAG-PROFESSIONELLE LIGGER I AKT-MAPPEN OG SENDES PÅ MAIL TIL:

familieafdelingunderretning@fredericia.dk

HUSK:

SISO har telefonrådgivning til fagpersoner og pårørende i sager om vold og seksuelle overgreb.

SISO kan kontaktes på 2077 1120

Mandag-onsdag kl. 09.30-15.00

Torsdag kl. 09.30-18.00 og fredag kl. 09.30-13.00

Indledning

Den 01.10.2013 trådte lovgivningen om beskyttelse af børn mod overgreb i kraft. Det betyder, at alle kommuner skal have et skriftligt dokumenteret beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge jf. Servicelovens § 19 stk. 5.

SERVICELOVEN

§ 19 stk. 5: Kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge. Beredskabet skal udformes skriftlig, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov dog med maksimalt fire års intervaller.

Fredericia kommune har udarbejdet en beredskabsplan, hvor formålet er at sikre at alle ansatte i Børn og Unge anvender Fredericia kommunes Beredskab ved vold og seksuelle overgreb. Herudover er formålet at afklare definitioner og begreber samt øge kendskabet til mulige tegn, reaktioner og handlemuligheder i forbindelse med viden eller mistanke om vold eller seksuelle overgreb. Beredskabet skal være med til at sikre en hurtig, ensartet og professionel håndtering af overgrebssager.

Målgruppe og definitioner

Målgruppe

Målgruppen er alle de professionelle, der i deres arbejde har kontakt med børn og unge under 18 år. Det gælder både ledere og ansatte i dagpleje, dagtilbud, skoler, skolefritidsordninger, klubber, sundhedsplejen, myndighedsrådgivere, pædagogisk psykologisk rådgivning, behandlingstilbud til børn og unge og deres familier, den kommunale tandpleje, døgninstitutioner, socialpædagogiske opholdssteder, plejefamilier og andre, der er i kontakt med børn og unge under 18 år.

Definition af vold

Definition af vold

Vold er en handling eller trussel, der – uanset formålet – er egnet til eller skader en andens persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen. Volden kan have samme effekt på andre personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan både være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt.

Uanset typen af vold, der begås mod et barn, så er der tale om en adfærd fra en af forældrene eller andre omsorgsgivere, som er ødelæggende for eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet. Enhver form for vold bringer barnets udvikling og sundhed i fare. Vold er udtryk for, at barnet ikke frivilligt indgår i den handling, der begås mod barnet.

Når et barn udsættes for fysisk eller psykisk vold, er der tale om, at barnet ufrivilligt udsættes for en adfærd fra forældrene eller andre omsorgsgivere, som kan bringe barnets sundhed, udvikling og trivsel i fare. Strafferetligt er vold opdelt i en række kategorier af strafbare handling med beskrivelser af strafferammer jf. følgende paragraffer i **Straffeloven**:

§ 244. Den som øver vold eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 245. Den, som udøver et legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel indtil 6 år. Har et sådan legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette betragtes som en særlig skærpende omstændighed.

245a. Den, som ved et legemsangreb med eller uden samtykke bortskærer eller på anden måde fjerner kvindelige ydre kønsorganer helt eller delvist, straffes med fængsel indtil 6 år.

§246. Har et legemsangreb været af så grov beskaffenhed eller har haft så alvorlige skader eller døden til følge, at der foreligger skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel i 10 år.

Definition af seksuelle overgreb

Definition af seksuelle overgreb

Seksuelle overgreb mod børn er karakteriseret ved følgende:

- Den voksne udnytter barnets tillid
- Det seksuelle overgreb krænker barnets integritet
- Der er en handling, som barnet ikke kan forstå eller misforstår, og som barnet ikke er modent til at give samtykke til.
- Det seksuelle overgreb er udtryk for den voksnes behov og på den voksnes betingelser, eller et udtryk for børn og unge, der udsætter andre børn og unge for seksuelt grænseoverskridende adfærd.
- Det er en handling, som overskrider samfundets lovgivning og den almindelige moral.

Ifølge straffeloven er det strafbart at have et seksuelt forhold til personer under 15 år.

Nedenstående kategorier af handlinger er strafbare jf. **Straffelovens** bestemmelser:

§210. Samleje med slægtninge i nedadstigende linje eller samleje mellem bror og søster.

§216. Voldtægt

§222, 223. 224. Samleje eller anden kønslig omgængelse med et barn under 15 år – dog 18 år, hvis barnet eller den unge er betroet til undervisning/opdragelse.

§223 a. Køb af seksuelle ydelser fra personer under 18 år.

§230, 232, 235. Blufærdighedskrænkelse (blotteri, beføling, beluring, verbal uterlighed) samt optagelse, besiddelse og udbredelse af fotos/film osv. Af person under 18 år.

Også i forældreansvarsloven § 2 stk. 2 fremgår det, at barnet har ret til omsorg og tryghed.

FORÆLDREANSVARSLOVEN

§2 stk. 2: Barnet har ret til omsorg og tryghed. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling.

Mulige tegn og reaktioner på vold og seksuelle overgreb

I arbejdet med børn og unge er tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb vigtigt. I nedenstående er skitseret en række forskellige mulige tegn og reaktioner på vold og seksuelle overgreb. Det er vigtigt at nævne, at der ikke findes nogen entydige tegn og signaler på, at et barn eller en ung har været udsat for vold eller seksuelle overgreb. Der skelnes mellem fysiske, psykiske og sociale/adfærdsmæssige tegn og reaktioner. Samtidig skelnes mellem mulige tegn og reaktioner hos henholdsvis småbørn, mellemstore børn og teenagere, der har været udsat for seksuelle overgreb.

Tegn/reaktioner på vold

Her beskrives en række forskellige mulige tegn og reaktioner på vold. Der skelnes mellem fysiske, psykiske og sociale/adfærdsmæssige reaktioner:

FYSISKE TEGN

- Mærker efter slag
- Brandmærker
- Sår på kroppen
- Mærker efter kvælningsforsøg
- Brud på arme og ben, kraveben eller andre knoglebrud
- Symtomer på "shaken baby syndrome"
- Hyppige skadestuebesøg
- Psykosomatiske klager
- Vanskeligheder med kropslig kontakt, berøring
- Søvnvanskeligheder

PSYKISKE TEGN

- Tristhed
- Indadvendthed
- Ensomhedsfølelse, føler sig anderledes
- Isolation
- Utryk tilknytning
- Mistillid til voksne
- Dissociation
- Lav selvfølelse
- Hjælpeløshed, magtesløshed
- Skyldfølelse, skamfølelse
- Begyndende depression
- Manglende identitetsfølelse
- Svært ved at løsrive sig fra forældre/løsrive sig for hurtigt
- Post Traumatisk Stress Disorder (PTSD)

SOCIALE OG ADFÆRDSMÆSSIGE TEGN

- Koncentrationsvanskeligheder ift. Leg og samvær med andre
- Lege med f.eks. dukker, hvor vold illustreres
- Vanskeligheder med impuls kontrol
- Indlæringsvanskeligheder
- Tab af kompetencer
- Udadreagerende, aggressiv adfærd
- Følelse af frustration og vrede
- Hyperaktivitet, hypersensivitet
- Angst
- Selvdestruktiv og selvskadende adfærd
- Udvikling og beskyttelsesstrategier for at undgå vold eller afsløring heraf
- Overtilpassethed
- Vanskeligheder med at regulere følelser

Tegn/reaktioner på seksuelle overgreb

Her beskrives en række forskellige mulige tegn og reaktioner på seksuelle overgreb. Der skelnes mellem fysiske, psykiske og sociale/adfærdsmæssige reaktioner. Der skelnes ligeledes mellem de tegn og reaktioner henholdsvis småbørn, mellemstore børn og teenagere kan udvise.

FYSISKE TEGN – SMÅBØRN

- Rødmen, irritation omkring kønsorganer, skede og endetarmsåbning
- Smerte, kløe, udslæt omkring kønsorganer, skede og endetarmsåbning
- Vaginal blødning, blødning fra kønsorganer og endetarmsåbning
- Blærebetændelse, skedekatar
- Blod i underbukserne
- Have svært ved at gå eller side
- Mave- og fordøjelsesvanskeligheder
- Klager over utilpashed
- Stoppe ting/objekter op i skede og endetarmsåbning
- Ufrivillig vandladning, encoprese
- Revner i mundvige, sår i munden
- Pådragelse af seksuelt overførte sygdomme
- Synkebesvær, ubehag i forhold til bestemte fødevarer
- Udsædvanlig kropslugt (sæd)
- Følger ikke normal vækstkurve

FYSISKE TEGN MELLEMSTORE BØRN

Mellemstore børn vil udvise de samme fysiske tegn og symptomer som småbørn.

Herudover

- Psykosomatiske klager over smerter i underlivet, hovedpine, mavepine m.m.
- Vanskeligheder med kropslig kontakt, berøring
- Mangelfuld eller overdreven personlig hygiejne.

FYSISKE TEGN TEENAGERE

Teenagere vil udvise de samme tegn og symptomer som småbørn og mellemstore børn.

Herudover

- Tidlig seksuel aktivitet
- Tidlig graviditet og abort
- Forsøg på at tilbageholde/skjule fysisk udvikling.

PSYKISKE TEGN – SMÅBØRN

- Humørsvingninger
- Tristhed
- Angst
- Uforklarlig gråd, skrigeture
- Mareridt, bange for at falde i søvn
- Udvide ligegyldighed, robotlignende adfærd
- Ensomhedsfølelse
- Isolation
- Reagerer ikke på opfordring på kontakt, trækker sig ind i sig selv/i en skal
- Mistillid til voksne
- Utryk tilknytning
- Dissociation
- Ukritisk i kontakten til andre

PSYKISKE TEGN – MELLEMSTORE BØRN

Mellemstore børn vil udvise de samme tegn og symptomer som småbørn

Herudover

- Lav selvfølelse
- Magtesløshed
- Apati
- Skyldfølelse
- Skamfølelse
- Begyndende depression
- Indadvendthed

PSYKISKE TEGN – TEENAGERE

Teenagere vil udvise de samme psykiske tegn og symptomer som småbørn og mellemstore børn

Herudover

- Depression
- Mistillid til andre
- Manglende identitetsfølelse
- Forvirret omkring køns-identitet
- Forøget skyld- og skamfølelse

SOCIALE OG ADFÆRDSMÆSSIGE TEGN – SMÅBØRN

- Ændring i adfærd
- Seksualiseret adfærd
- Overdreven/tvangspræget onani
- Usædvanlig interesse i og viden om seksualitet udover alders- og udviklingsmæssigt niveau
- Koncentrationsvanskeligheder f.eks ved leg og samvær med andre
- Leg med dukker, hvor seksualitet eller overgreb illustreres
- Regredierende adfærd, babysprog
- Udadreagerende, aggressiv adfærd, sparke, slå, bide
- Hyperaktivitet
- Frustration og vrede
- Frygt for og modvilje bestemte personer eller steder
- Umotiveret gråd
- Tavshed
- Påførelse af selvforskyldt smerte, banke hovedet ind i ting, trække i hår, skære i sin krop

SOCIALE OG ADFÆRDSMÆSSIGE TEGN – MELLEMSTORE BØRN

Mellemstore børn vil udvise de samme sociale tegn og symptomer som småbørn

Herudover

- Indlæringsvanskeligheder, manglende koncentration
- Udvide voksen seksuel adfærd, gå forførende, flirtende
- Påfaldende beklædning
- Manglende blufærdighed eller overdreven blufærdighed ift. Egen krop og i relation til omgivelserne
- Begyndende selvdestruktiv adfærd
- Tab af kompetencer
- Begyndende udvikling af beskyttelsesstrategier for at undgå seksuelle overgreb eller afsløring heraf
- Mobning
- Begyndende selvmordstanker

SOCIALE OG ADFÆRDSMÆSSIGE TEGN – TEENAGERE

Teenagere vil udvise de samme tegn og symptomer som småbørn og mellemstore børn

Herudover

- Selvskadende adfærd, cutting, selvmordstanker, forsøg
- Spiseforstyrrelser
- Alkohol og stofmisbrug
- Udvide pseudomodenhed
- Hemmelighedsfulde, skamfulde
- Udvikling af specielt kropssprog, kropsholdning

Børn og unge med handicap

Børn og unge med handicap kan være særligt udsatte i forhold til seksuelle overgreb. En undersøgelse foretaget af SISO i 2007 peger på denne problematik. Måske har barnet kommunikationsvanskeligheder, der for fagpersonen kan gøre det vanskeligt at tolke adfærd, tegn og reaktioner. Det er derfor af væsentlig betydning, at fagpersonen kender barnets handicap og barnets mulighed for at kommunikere. Udgangspunktet er, at man som fagperson skal være opmærksom på de samme tegn og reaktioner hos børn og unge med handicap som børn og unge generelt.

Underretningspligt

I Servicelovens bestemmelser er det præciseret, at får man kendskab til at et barn eller en ung under 18 år udsættes for forhold, som er til fare for dets udvikling og sundhed har man pligt til at underrette kommunen. Der skelnes i lovgivningen mellem almindelig og skærpet underretningspligt.

Almindelig underretningspligt

Enhver person, der får kendskab til at et barn eller en ung under 18 år udsættes for vanrøgt eller andre forhold, som er til fare for dets udvikling og sundhed, herunder vold, mishandling, seksuelle overgreb, omskæring af piger m.v. har pligt til at underrette kommunen. Det betyder, at alle borgere har pligt til at underrette de sociale myndigheder, hvis de får kendskab til at et barn eller en ung udsættes for overgreb.

Af Servicelovens § 154 fremgår følgende:

”Den, som får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen”.

På Fredericia kommunes hjemmeside <http://www.fredericia.dk/Borger/Sider/default.aspx> kan alle borgere underrette og underretningen sendes til familieafdelingunderretning@fredericia.dk

Skærpet underretningspligt

Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt erhverv har skærpet underretningspligt, hvis man under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage at et barn har behov for særlig støtte eller har været udsat for overgreb. Underretningspligten er personlig og skal sendes til Familie og Børnesundhed, Fredericia kommune.

Af Servicelovens § 153 stk. 1 fremgår følgende:

"Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- *At et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte*
- *At et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold*
- *At et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller*
- *At et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb*

Den skærpede underretningspligt gælder også selvom der allerede er et samarbejde i gang om barnet eller den unge.

Hvad skal en underretning indeholde?

Underretningen bør være så konkret og objektivt beskrivende som muligt.

Som udgangspunkt bør underretningen indeholde:

- Angive ajourførte data på både børn og forældre, herunder hvem der har forældremyndigheden
- Angive konkrete datoer for episoder og beskrive dine observationer
Konkret: hvad er observeret hvornår og hvilke omstændigheder
- Undlade tolkninger og vurderinger
- Beskrive barnets fysiske, psykiske og sociale forhold
- Beskrive barnets ressourcer
- Beskrive barnets vanskeligheder

- Anføre om forældrene er orienteret om underretningen og hvis de ikke er begrundelse herfor.

Når underretningsskemaet er udfyldt sendes det til familieafdelingunderretning@fredericia.dk

UNDERRETNINGSSKEMA FOR FAG-PROFESSIONELLE LIGGER I AKT-MAPPEN OG SENDES LIGELEDES TIL familieafdelingunderretning@fredericia.dk

.

Hvornår skal forældrene inddrages ved underretning om vold eller seksuelle overgreb?

Forældrene skal som udgangspunkt altid orienteres og inddrages. Der gælder dog særlige forhold når det drejer sig om vold og seksuelle overgreb hvis:

- ***Mistanken retter sig som en eller begge forældre, orienteres de IKKE om underretningen. Underretningen sendes direkte til Fredericia kommune. Her koordinerer Familie og Børnesundhed med politiet, hvornår forældrene orienteres om underretningen.***

Er du i tvivl om hvordan du skal forholde dig i forhold til en eventuel underretning kan du kontakte Familie og Børnesundhed, Modtagelsen, på telefon 7210 7474, der kan være behjælpelig med råd/vejledning.

Handleveje i forhold til hvem mistanken retter sig mod

I sager om vold og seksuelle overgreb kan man have en bekymring, en mistanke eller en konkret viden. Der skelnes mellem 4 forskellige kategorier af hvem mistanken retter sig mod:

- En eller begge forældre/stedforældre
- Andre i barnets netværk eller en ukendt
- En ansat
- Et andet barn/ung

Hvis du har mistanke eller konkret viden i forhold til forældre eller stedforældre

Som medarbejder	Som leder
• Tal ikke med forældrene/stedforældrene om mistanken • Drøft og afklar evt. din mistanke med en kollega, der også kender barnet • Orienter din leder om mistanken/den konkrete viden. • Nedskriv hvilke observationer, tegn, reaktioner og hændelser, der ligger til grund for mistanken – undgå tolkning. • Vis omsorg for barnet og lyt til barnet/den unge, men spørg IKKE til detaljer om det mulige overgreb. • Tal ikke om din mistanke eller viden med nogen, der ikke er involveret i sagen. • Underretningspligten gælder uanset om der allerede er et samarbejde i gang omkring barnet. • Kontakt evt. Familie og Børnesundhed for råd/vejledning.	• Tal ikke med forældrene/stedforældrene om sagen • Som leder er du ansvarlig behandling af mistanken og for at fremsende underretning til Familie og Børnesundhed, Fredericia kommune. • Hvis du er i tvivl kontakt, Familie og Børnesundhed, Modtagelsen, telefon 7210 7474. • Orienter din medarbejder om, hvorvidt oplysningerne har ført til en underretning. Hvis det ikke er tilfældet, så orienter medarbejderen om at vedkommende fortsat kan bruge sin personlige underretningspligt. • Støt din medarbejder i at kunne rumme sagen i den tid der går medens udredningsprocessen forgår i kommunen. • Kontakt eventuel egen fagchef for håndtering af sagen.

Hvis du har mistanke eller konkret viden i forhold til en voksen i barnets netværk (ikke forældre og ikke ansatte).

Som medarbejder	Som leder
• Drøft og afklar evt. din mistanke med en kollega, der også kender barnet. • Orienter din leder om mistanken/den konkrete viden. • Nedskriv hvilke tegn, reaktioner og hændelser, der ligger til grund for mistanke - undgå tolkning. • Vis omsorg for barnet og lyt til barnet/den unge, men spørg IKKE til detaljer om det mulige overgreb. • Tal ikke om din mistanke eller viden med nogen, der ikke er involveret i sagen. • Underretningspligten gælder uanset om der allerede er et samarbejde i gang omkring barnet. • Kontakt evt. Familie og Børnesundhed for råd/vejledning.	• Orienter forældrene inden der fremsendes en underretning. • Som leder er du ansvarlig for behandling af mistanken og for at fremsende underretning til Familie og Børnesundhed, Fredericia kommune. • Hvis du er i tvivl kontakt, Familie og Børnesundhed, Modtagelsen, telefon 7210 7474. • Orienter din medarbejder om, hvorvidt oplysningerne har ført til en underretning. Hvis det ikke er tilfældet, så orienter medarbejderen om at vedkommende fortsat kan bruge sin personlige underretningspligt. • Støt din medarbejder i at kunne rumme sagen i den tid der går medens udredningsprocessen forgår i kommunen. • Kontakt evt. egen fagchef for håndtering af sagen.

Hvis du har mistanke eller konkret viden i forhold til en ansat

Som medarbejder	Som leder
• Noter hændelser og de videre handlinger i forhold til mistanke/konkret viden. • Er det forældre der kommer til dig med en bekymring eller en mistanke om et seksuelt overgreb eller vold mod deres barn, kan du bede forældrene skrive deres samtaler med barnet ned. • Kontakt din leder – og kun din leder, hvis du har viden om seksuelt overgreb eller vold begået af en anden ansat. Din leder har ansvar for at gå videre med sagen. • Hvis din viden er rettet mod din leder skal du kontakte din leders overordnede. Den overordnede leder har ansvar for at gå videre med sagen til Børn og Ungechefen/Familiechefen som vil underrette direktøren.	• Vurder tyngden af den skriftlige og mundtlige information, du har fået fra medarbejdere, forældre eller andre. • Kontakt din overordnede leder for at koordinere det videre forløb, herunder om der er grundlag for at foretage en politianmeldelse. • Har du konkret viden om vold eller seksuelt overgreb begået af en ansat, skal du straks sende en underretning om barnet til Familie og Børnesundhed. • Du skal informere barnets forældre • Du skal i samarbejde med din overordnede leder og Børn og Ungechefen/Familiechefen vurdere hvornår det er relevant at orientere øvrige ansatte, de andre forældre, bestyrelsen m.v.

Hvis du har mistanke eller konkret viden i forhold til et barn under 15 år

Som medarbejder	Som leder
• Overrasker du børnene i situationen, spørg dem da på en neutral måde om, hvad de laver/leger og hvor de evt. har set eller kender denne leg fra? Lyt til børnene og undgå at afhøre dem. • Drøft evt. din viden/mistanke med en kollega, som også kender barnet eller børnene. • Orienter din leder og aftal hvad I gør i forhold til forældre og underretning. • Nedskriv hvilke tegn, reaktioner eller hændelser, der ligger til grund for din viden eller mistanke – undgå tolkninger. • Tal ikke med din mistanke om nogen, der ikke er involveret i sagen.	• Vurder medarbejderens oplysninger, herunder om karakteren af oplysninger tyder mere på en eksperimenterende leg end på en overgrebssituation. • Hvis du er i tvivl drøft evt. sagen med en lederkollega eller din overordnede chef. • Hvis det drejer sig om voldelig eller seksuel handling skal du straks orientere forældrene til begge børn. • Du skal orientere forældrene om at der indsendes underretning til Familie og Børnesundhed på begge børn, så de kan få den relevante hjælp og støtte.

HUSK! du kan altid kontakte Familie og Børnesundhed på telefon 7210 7474 hvis du har brug for sparring i en sag om mistanke om vold eller seksuelle overgreb. Uden for åbningstiden kontaktes Politiet, der vil viderestille til Rådighedsvagten.

Må man tale med barnet?

Som fagperson kan man blive i tvivl, når der opstår en bekymring eller mistanke om vold og seksuelle overgreb mod et barn eller en ung. Hvor meget må man tale med barnet? Kommer man til at ødelægge den politimæssige efterforskning?

Man må gerne lytte til barnet eller unge og stille forståelsesmæssige eller afklarende spørgsmål til barnet eller den unge. Hvis der senere skal udarbejdes en underretning eller foretages en

politianmeldelse vil samtalen med barnet indgå som et af elementerne i den beskrivelse som fagpersonen skal videregive.

MAN MÅ IKKE AFHØRE BARNET – det er Politiets opgave dvs. man må ikke stille detaljerede spørgsmål om hændelsen, omfang, tidspunkt for overgrebene osv. Det er Politiets opgave.

Pressehåndtering

Alle henvendelser fra pressen i sager om vold eller seksuelle overgreb af børn og unge håndteres af Familiechefen, Børn og Ungechefen og direktøren for Børn og Kultur.

Hvad sker der når en underretning er sendt til Familie og Børnesundhed?

Alle underretninger modtages af Modtagelsen i Familie og Børnesundhed og alle underretninger registreres samtidig hermed. Alle underretninger vurderes inden for 24 timer efter modtagelsen af underretningen.

Modtager Modtagelsen i Familie og Børnesundhed en underretning om et barn eller en ung, hvor kommunen allerede har iværksat foranstaltninger, skal sagen genvurderes. Der skal foretages en "second opinion" hvor en anden person i samme myndighed, som ikke tidligere har deltaget i behandling af sagen, skal deltage i genvurderingen jf. Lov om Social Service § 155a.

Når Familie og Børnesundhed modtager en underretning fra en medarbejder eller leder vil der indenfor 6 dage blive fremsendt en kvitteringsskrivelse.

Hvis man som professionel står med konkret viden omkring et barn der har været udsat for vold eller seksuelle overgreb, hvor der evt. er synlige mærker efter slag eller lignende skal man STRAKS ringe til Modtagelsen, Familie og Børnesundhed, på telefon 7210 7474. I dagtimerne vil man blive viderestillet til en dagvagt og udenfor åbningstid kontaktes Politiet, som vil kontakte Rådighedsvagten, som vil ringe tilbage hurtigst.

Alle sager om vold/seksuelle overgreb drøftes med faglig leder, lederen af Familierådgivningen eller Ungdomscentret og det vurderes her, om der er brug for akut handling eller om sagen skal afklares nærmere.

Ved behandling af en underretning om overgreb mod et barn eller en ung skal kommunen gennemføre en børnesamtale med barnet eller den unge. Hvis underretningen går på overgreb fra forældrenes side skal samtalen finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og uden dennes tilstedeværelse jf. Servicelovens bestemmelser § 155a stk. 2.

Kommunen skal orientere den der har underrettet om, hvorvidt der er iværksat en undersøgelse eller foranstaltninger vedrørende barnet/den unge som underretningen vedrører. Dette gælder dog ikke, hvis særlige forhold gør sig gældende jf. Servicelovens bestemmelser § 155b stk. 2.

Børnehus i Region Syddanmark

Når et barn eller en ung har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom skal kommunen, i forbindelse med udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse, benytte det Børnehus, som kommunen er tilknyttet. Fredericia kommune er tilknyttet Børnehus Syd i Odense.

Sager til børnehuset kan opdeles i 2 kategorier:

- 1) En konsultativ sag
- 2) Børnehussag

Ved konsultativ sag forstås en sag, hvor kommune har en vag mistanke om overgreb. Her kan familierådgiveren/ungerådgiveren eller leder kontakte Børnehus Syd telefonisk og få en rådgivende samtale. Her er formålet at afklare sagens videre forløb dvs. om den vage mistanke skal føre til iværksættelse af den børnefaglige undersøgelse jf. Serviceloven § 50, politianmeldelse m.m. hvilket betyder, at sagen får status som en Børnehussag. Børnehus Syd yder således rådgivning og vejledning til kommunen vedrørende Børnehusets målgruppe.

En Børnehussag er en sag, der involverer flere sektorer: kommunen, politiet, sygehusvæsenet/retsmedicinsk afdeling. Her skal sagens videre forløb koordineres i Børnehuset

Kriterierne for en børnehus-sag (alle 3 kriterier skal være opfyldt):

- ✓ En sag hvor der er viden eller mistanke om overgreb imod et barn under 18 år (fysiske eller seksuelle overgreb) **og** hvor kommunen træffer afgørelse om iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse, eller afgørelse om at revidere den børnefaglige undersøgelse jf. Serviceloven § 50, der foreligger i sagen, hvis der allerede er en sådan.
- ✓ Udover kommunen skal der være **mindst** en sektor mere involveret i sagen. Denne anden sektor er politiet og/eller sygehusvæsenet (retsmedicinsk undersøgelse og/eller anden lægefaglig sygehusundersøgelse af barnet, der knytter sig til overgrebet).
- ✓ Der skal være mistanke om strafbare forhold vedrørende krænkeren (den formodede krænker).

Såfremt det vurderes at sagen skal være en Børnehussag kontakter familierådgiveren/Ungerådgiveren /lederen hurtigst muligt Børnehus Syd. Herefter fremsender den relevante rådgiver hurtigst muligt opstartsskema til Børnehus Syd vedlagt relevante dokumenter, hvis de forefindes i sagen.

Socialrådgiveren fra Børnehus Syd kontakter familierådgiveren/Ungerådgiveren med henblik på indledende dialog til brug for planlægning af sags-samrådsmøde. Børnehus Syd planlægger og indkalder til sags-samrådsmøde. Efter afholdelse af sags-samrådsmødet pågår det aftalte sagsforløb. Der er løbende dialog mellem Børnehus Syd og myndighedssagsbehandleren, så eventuel kriseintervention og udredning af barnet eller den unge kan koordineres.

Det er myndighedsrådgiverens opgave at udarbejde den børnefaglige undersøgelse, som gennemføres i sammenhæng med forløbet i Børnehuset.

Alle familierådgivere/ungerådgivere anvender ICS-metoden (Integrated Childrens System) i forbindelse med udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse.

Anmeldelse til Politiet

I sager hvor der skal ske en anmeldelse til Politiet drøfter familierådgiveren/Ungerådgiveren dette med faglig leder, leder af Familie- og Handicaprådgivningen eller lederen af Ungdomscentret. Herefter anmeldes sagen til Politiet.

Samarbejde mellem kommunen og Statsforvaltningen

I konfliktfyldte skilsmissesager, hvor forældrenes konfliktniveau overskygger fokus på barnet f.eks. på grund af sociale problemer i familien eller beskyldninger om vold og overgreb mod barnet, skal der etableres et tættere samarbejde mellem kommunes myndighedsafdeling og Statsforvaltningen for at sikre en målrettet indsats overfor barnet og forældrene. Formålet med det tætte samarbejde er at sikre, at der hurtigere nås frem til en afgørelse, at sikre at konflikten mellem forældrene begrænses og at begrænse den belastning som sagsbehandling hos flere myndigheder kan udgøre for barnet.

Herudover er der også behov for at sikre, at oplysninger i kommunen omkring barnets og familiens sociale forhold indgår i Statsforvaltningens grundlag for den afgørelse, der træffes, herunder i sager om (mistanke om) vold og seksuelle overgreb i hjemmet.

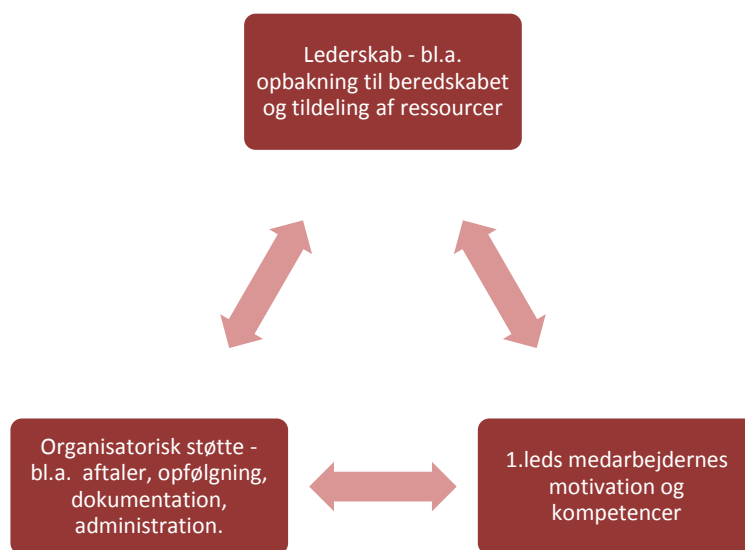
Implementering af beredskabet i Børn og Unge

Med dette beredskab har vi lagt rammer for arbejdet med at forebygge og håndtere vold og seksuelle krænkelser mod børn og unge.

Beredskabet skal i den kommende tid implementeres og forankres på alle institutioner og afdelinger i Børn og Unge.

Det kræver, at beredskabet bliver et kendt og dynamisk arbejdsredskab for ledere og medarbejdere i hele organisationen. Et godt redskab har kun effekt, hvis det bliver udbredt og anvendt i den konkrete hverdagspraksis.

SISO har udpeget 3 faktorer som er særligt vigtige, når vi skal sikre en god implementering. Faktorerne hænger sammen med og påvirker hinanden. De skal alle bringes i spil for at sikre ejerskab og forankring af beredskabet i praksis:

Beredskabets aktører, organiseret i Børn og Unge og Familie- og Børnesundhed er flg.:

- **Direktør for Børn og Uddannelse, Vibeke Kinch:** Øverste ansvarlige for udarbejdelse af beredskabet og sikring af implementeringen i praksis. Beredskabsplanen godkendes af byrådet.

- **Fagchef i Familie- og Børnesundhed, Kirsten Blæhr og fagchef i Børn og Unge, Claus Bülov:** Fokus på beredskabet. Tilføring af ressourcer til implementering og kompetenceudvikling, varetages i de respektive fagafdelinger.
- **Ambassadørkorps:** Ambassadørkorpset består af formændene i de 5 distrikters Sundheds- og Trivselsråd. Ambassadørkorpsets opgave er at udbrede kendskabet til Beredskabsplanen, til forankring og implementering af beredskabet. Korpset er bindeled til samarbejdspartnere udenfor Sundheds- og Trivselsrådene. Ambassadørkorpset mødes efter behov, dog minimum 1 gang i kvartalet for at drøfte erfaringer og udfordringer, arrangere fælles temadage og uddannelse, samt foreslå justeringer i Beredskabet. Ambassadørkorpset udarbejder en årlig evaluering af implementeringsarbejdet i de 5 distrikter.
- **Trivsels- og Sundhedsrådene** i distrikterne skal udarbejde en lokal politik for arbejdet med implementeringen af beredskabet. Trivsels- og Sundhedsrådenes politik skal beskrive, hvordan man i distriktet vil klæde medarbejderne på til opgaven samt hvilke forventninger, der stilles til opgaveløft i 1. led. Elementerne i politikken skal indgå i Rådenes årshjul. Trivsels- og Sundhedsrådene giver inspiration og rådgivning til 1. leds medarbejdernes arbejde i praksis.
- **1. ledsmedarbejdere:** Samtlige medarbejdere skal introduceres til beredskabet, herunder centrale regler og handlevejledninger samt viden om tegn og signaler. Distriktets AKT-medarbejdere er centrale aktører, der har særligt fokus på opgaven. Alle medarbejdere skal føle sig klædt på til at håndtere sager med bekymring, mistanke eller viden om vold eller seksuelle krænkelser.
- **Administrative tovholdere: Socialfaglig ledelseskonsulent Helle Lindholm Christensen samt faglig koordinator fra Videns- og Ressourcecentret, Mette Damgaard Jeppesen.** Tovholderne understøtter beredskabets udarbejdelse, vedligeholdelse og dokumentation. Tovholderne har fælles ansvar for ajourføring af materialer om beredskabet i AKT-mappen på Medarbejderportalen samt på kommunens hjemmeside. Tovholderne indgår i Ambassadørkorpset og kan deltage i relevante temadage og konferencer.

Opfølgning og vedligeholdelse

Et godt beredskab skal holdes ved lige gennem opdateringer, evalueringer og fortsatte faglige dialoger i de relevante faggrupper. I familie- og Børnesundhed samt i Børn og Unge vil vi en gang årligt gøres status over implementeringen af beredskabet og drøfte behov for justeringer og opfølgende tiltag. Status foregår som en dialog mellem fagchefer og ambassadører med udgangspunkt i den årlige evaluering, udarbejdet af Ambassadørkorpset.

